

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/127/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117010790
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3117010790.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Hargaša a sudcov JUDr. Rastislava Vranku a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci proti odsúdenému G. V., nar. XX.X.XXXX v U., trvale bytom T., kpt. T. D. XX/X, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 9. októbra 2017, prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 19. júla 2017, sp.zn. 6Pp/200/2017 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť prokurátora z a m i e t a , pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 19. júla 2017, sp.zn. 6Pp/200/2017, bolo rozhodnuté tak, že podľa § 66 ods. 1, 2 Tr.zák. v spojení s § 415 ods. 1 Tr.por. sa odsúdený G. V. podmienene prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp.zn. 1T/200/2013, zo dňa 15.1.2014 a trestným rozkazom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp.zn. 1T/55/2013 zo dňa 9.4.2013 v spojení s uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp.zn. 1T/55/2013 zo dňa 16.9.2014. Podľa § 68 ods. 1 Tr.zák. bola odsúdenému určená skúšobná doba v trvaní 2 roky.

Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí podal proti nemu prokurátor ihneď sťažnosť, ktorú následne písomne odôvodnil. V úvode dôvodov sťažnosti prokurátor poukázal na výrokovú časť napadnutého uznesenia a na to, že dôvodom sťažnosti je najmä absencia materiálnej podmienky pre podmienčné prepustenie. Z hodnotenia riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom vyplýva, že počas adaptácie na podmienky pobytu vo výkone trestu si odsúdený osvojil špecifiká výkonu trestu, jeho správanie a vystupovanie je slušné, nevyvoláva konfliktné situácie, príkazy a nariadenia personálu plní na požadovanej úrovni. Počas výkonu trestu mu bola 4-krát udelená disciplinárna odmena, je pracovne zaradený a je hodnotený kladne. K trestnej činnosti má odsúdený kritický postoj. Resocializačná prognóza odsúdeného je hodnotená ako nepriaznivá na základe vysokého rizika sociálneho zlyhania, a to z dôvodu neschopnosti zabezpečiť si pracovný pomer, časté požívanie alkoholických nápojov, experimentovanie s drogami a odsúdenie za závažnejšiu trestnú činnosť. Záverom hodnotenia riaditeľ ústavu konštatoval, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienčné prepustenie a odporučil jeho prepustenie s dohľadom. Prokurátor je toho názoru, že súd prvého stupňa nedostatočne vyhodnotil rizikové faktory odsúdeného a taktiež v prípade odsúdeného sa nedostatočne vysporiadal s jeho trestnou minulosťou a predovšetkým s veľmi nepriaznivou prognózou resocializácie. V prípade podmienčného prepustenia by podľa názoru prokurátora nebol naplnený účel trestu, a to zabrániť odsúdenému v páchaní ďalšie trestnej činnosti. Zo zmyslu inštitútu podmienčného prepustenia vyplýva, že podmienčné prepustenie nie je automaticky udeľovanou odmenou za relatívne dobré správanie vo výkone trestu bez ohľadu na účel trestu. Tieto skutočnosti odôvodňujú podmienčné prepustenie len vtedy, keď so zreteľom na ne, ale aj so zreteľom na ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnená nádej, že odsúdený bude

viesť aj na slobode riadny život a nie je tu pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Vzhľadom na uvedené, je prokurátor toho názoru, že u odsúdeného nie je možné dôvodne predpokladať, že v budúcnosti povedie riadny život, a preto pre jeho podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie sú splnené zákonné predpoklady. Navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil.

K dôvodom podanej sťažnosti sa písomne odsúdený nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne, ako nadriadený súd, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 písm. a/, b/ Tr.por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo. Na základe svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná.

Krajský súd v rámci preskúmania konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, nezistil v postupe okresného súdu chyby procesného charakteru, ktoré by samé osebe opodstatňovali zrušenie napadnutého uznesenia. V konečnom dôsledku prokurátor v dôvodoch jeho sťažnosti ani nenamietal existenciu takýchto procesných väd v konaní okresného súdu.

V rámci preskúmania správnosti samotných výrokov napadnutého uznesenia, krajský súd skúmal, či je napadnuté uznesenie v súlade so zákonom.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zákona môže súd odsúdeného podmienične prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmieničného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieničného trestu odňatia slobody, ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieničného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieničného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zákona pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

V súvislosti s posudzovaním splnenia podmienok na podmieničné prepustenie každého odsúdeného, krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu, a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane zákonodarca dobrodením, zakotveným v ustanoveniach o podmieničnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, zakotvil možnosť podmieničného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnenia zákonom stanovených podmienok. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i výkonom tohto trestu po dobu kratšiu, než ju stanovil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca pritom neurčil povinnosť súdu podmienične prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody. V tejto súvislosti považuje krajský súd tiež za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. u osoby, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, vystupuje do popredia výchovná zložka trestu, na rozdiel od osoby, ktorá je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, u ktorej vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u takejto osoby došlo k opakovanému páchaní trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody.

Na základe preskúmania správnosti výrokov samotného uznesenia okresného súdu, napadnutého sťažnosťou prokurátora, krajský súd dospel k záveru, že okresný súd rozhodol správne a zákonne, keď návrhu odsúdeného o podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovel. Krajský súd považuje za správne závery okresného súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia, na obsah ktorého týmto v podrobnostiach poukazuje v zmysle jednoty rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa, podľa ktorých záverov u odsúdeného sú splnené všetky zákonné podmienky pre podmieničné prepustenie z výkonu trestu podľa ustanovenia § 66 ods. 1, 2 Tr.zák. Okresný súd správne poukázal na to, že uvedené ustanovenie podmieničuje podmieničné prepustenie odsúdeného splnením troch podmienok, a

to vykonaním trestu v predpísanej dĺžke, preukázaním polepšenia plnením svojich povinností a svojim správaním vo výkone trestu a preukázaním dôvodnej možnosti (nie však nevyhnutnosti) očakávania, že v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa názoru krajského súdu, okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia správne dospel k záveru, že odsúdený splnil formálnu zákonnú podmienku, ktorou je vykonanie zákonom vyžadovanej časti trestu.

Pokiaľ ide o splnenie ďalších dvoch podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, krajský súd považuje za potrebné poukázať na nasledovný obsah odôvodnenia napadnutého uznesenia:

„Čo sa týka druhej zákonnej (materiálnej) podmienky, že počas doterajšieho výkonu trestu preukazuje schopnosť viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu, plnením svojich pracovných aj mimopracovných úloh vrátane dodržiavania všetkých právnych noriem vzťahujúcich sa na výkon trestu odňatia slobody, tak sa v danom prípade táto podmienka tiež javila ako splnená.

Splnená bola aj tretia z citovaných podmienok, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode a neexistencia príliš veľkého rizika jeho recidívy. Súd v tomto poukazuje aj na hodnotenie ústavu na výkon trestu, ktorý odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť.

Súd je toho názoru, že odsúdený pri výkone trestu preukázal svoje polepšenie, pričom bol 4-krát disciplinárne odmenený, zároveň je zjavné, že voľný čas vie tráviť zmysluplne, má vytvorené riadne pracovné návyky, čím si odsúdený vytvoril predpoklad po výkone trestu riadne sa zamestnať a tým predchádzať trestnej činnosti, ktorá u odsúdeného je najmä majetkového charakteru. Odsúdený taktiež plní stanovený program zaobchádzania, k trestnej činnosti je kritický, a teda uvedený výkon trestu odňatia slobody mu bol dostatočným ponaučením, aby v budúcnosti viedol riadny život, zaradil sa do spoločnosti a venoval sa svojej rodine.

V tomto sa súd stotožnil so záverom hodnotenia ústavu, ktorý odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť. Súd len dodáva, že pri rozhodovaní o návrhu na podmiennečné prepustenie súd primárne vychádza zo záverov hodnotenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, pretože iba osoby podieľajúce sa na prevýchove odsúdeného, môžu podať objektívny obraz o stupni nápravy.

Ako rozporné sa však súdu javilo odporúčanie ústavu podmiennečne prepustiť odsúdeného vo vzťahu k vyhodnoteniu sociálneho rizika, ktoré ústav určil ako vysoké pri nepriaznivej resocializačnej prognóze. Súd sa však nestotožnil so záverom o určení rizika sociálneho zlyhania. Ako súd zistil ústav pri vyhodnocovaní rizika sociálneho zlyhania vychádza z tzv. Dotazníka - Hodnotenie rizika sociálneho zlyhania (č. I. 8). V zmysle uvedeného dotazníka boli odsúdenému udelené negatívne body v súvislosti s jeho pohlavím - muž (1 bod) a pre jeho dosiahnuté vzdelanie - základná škola (2 body). Výsledné skóre, na základe ktorého ústav považoval riziko sociálneho zlyhania za vysoké bolo u odsúdeného 13 bodov. Podľa názoru súdu vyhodnocovanie rizika zlyhania u toho ktorého konkrétneho odsúdeného na základe negatívneho hodnotenia vyššie uvedených dvoch kritérií vykazuje znaky diskriminácie z dôvodu pohlavia a dosiahnutého vzdelania, zákaz ktorej je zakotvený nielen v Ústave SR v čl. 12, ale aj vo viacerých medzinárodných dohovorech o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ku ktorým pristúpila Slovenská republika. Ak by neboli v súvislosti s uvedenými kritériami odsúdenému priznané negatívne body v uvedenom formulári, skóre u odsúdeného by v danom prípade predstavovalo 10 bodov, ktoré skóre podľa uvedeného formulára spadá pod stredný stupeň rizika a menej priaznivú resocializačnú prognózu.

Pokiaľ ide o skutočnosť, že odsúdený bol celkom už 3-krát súdne trestaný, pričom v súčasnosti je vo výkone treste pre 2 odsúdenia, v tomto smere je súd toho názoru, že vzhľadom na dosiahnutý stupeň resocializácie s poukazom na hodnotenia ústavu (s výnimkou jeho záverečnej prognózy), sú u odsúdeného dané predpoklady, že po prepustení bude viesť riadny život. Nakoniec odsúdený je vo výkone trestu po prvýkrát a aj preto možno mať za to s poukazom na vyššie uvedené, že v prípade odsúdeného je doterajšie pôsobenie týmto druhom trestu dostatočné. V tejto súvislosti súd uvádza, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zákona u osoby, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, vystupuje do popredia výchovná zložka trestu na rozdiel od osoby, ktorá je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, u ktorej vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u takejto osoby došlo k opakovanému páchaniu trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody.

Súd vzhľadom k týmto uvedeným skutočnostiam a tiež s prihliadnutím na charakter spáchanej trestnej činnosti, pre ktorú odsúdený vykonáva trest odňatia slobody, ako aj na ústav, v ktorom vykonáva uložený trest odňatia slobody, dospel k záveru, že u odsúdeného bola daná dostatočná záruka, že bude na slobode viesť riadny život.“

Podľa názoru krajského súdu v tejto časti odôvodnenia napadnutého uznesenia okresný súd dal všetky odpovede na otázky rozhodné z hľadiska posúdenia splnenia zákonných podmienok pre podmienené prepustenie odsúdeného, pričom argumentácia okresného súdu nielenže má úplnú oporu v obsahu spisového materiálu, ale dáva jasné a zrozumiteľné odpovede na argumentáciu prokurátora v dôvodoch jeho sťažnosti.

Z dôvodov sťažnosti prokurátora podľa názoru krajského súdu vyplýva, že prokurátor nenamieta správnosť záveru okresného súdu, podľa ktorého správanie odsúdeného počas doterajšieho výkonu trestu nevykazuje žiadne nedostatky. Prokurátor namieta jedine to, že okresný súd nedostatočne vyhodnotil záver riaditeľa ústavu v hodnotení odsúdeného o vysokom riziku zlyhania odsúdeného.

S poukazom na vyššie citovanú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, krajský súd musí konštatovať, že okresný súd práve naopak precízne vysvetlil, ako sa vypořiadal so záverom riaditeľa o vysokom riziku zlyhania odsúdeného v hodnotení správania sa odsúdeného, ktorý záver okresný súd považoval za rozporný s ostatnými poznatkami o správaní sa odsúdeného počas výkonu trestu. Okresný súd správne vytkol, že dotazník, ktorý bol zrejme podkladom pre záver riaditeľa o vysokom riziku zlyhania odsúdeného, je formálny, založený, na okolnostiach neovplyvniteľných vôľou odsúdeného a vykazujúci aj znaky diskriminácie. Nad rámec kritérií, označených okresným súdom za problematické, krajský súd vidí problém aj v pripočítaní jedného bodu v súvislosti s vekom odsúdeného, ktorá veličina nemôže byť ovplyvnená vôľovým konaním odsúdeného. Problematické je podľa názoru krajského súdu aj priznanie troch bodov za nezamestnanosť dlhšiu ako 24 mesiacov, ktorá skutočnosť sa javí ako polemická vzhľadom na tvrdenie odsúdeného, podľa ktorého si odsúdený pred nástupom výkonu trestu zarábala ako pomocný robotník na stavbách formou dohody (č.l. 16).

Pokiaľ ide o posúdenie otázky v hodnotení rizika sociálneho zlyhania ohľadne počtu odsúdení odsúdeného, vychádzajúc zo skutočnosti, že v prípade jedného odsúdenia vo veci vedenej na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 2T/124/2014 prichádzalo do úvahy uloženie súhrnného trestu, podľa právneho názoru krajského súdu toto odsúdenie je konzumované odsúdením vo veci vedenej na Okresnom súde pod sp. zn. 1T/200/2013. V tejto súvislosti krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že uloženie úhrnného, resp. súhrnného trestu v prípade súbehu trestných činov (jednočinných aj viacčinných) je zákonodarcom poskytnutou výhodou pre páchatelov, lebo pri ich ukladaní sa uplatní ako dominantná zásada princíp absorpcie sadiieb, ktorý je modifikovaný v horizontálnej línii kumuláčnym princípom. Dôvodom tejto výhody je ohľad na to, že páchatel spáchal ďalší trestný čin bez toho, aby bol varovaný v odsudzujúcom rozsudku. Pri súhrnom treste, pred uložením ktorého sa viedli viaceré trestné stíhania, ide teda z hľadiska posúdenia počtu odsúdení o rovnakú situáciu, ako pri úhrnom treste, ktorý sa ukladá v rámci spoločného konania pre viacčinný súbeh trestných činov. Z uvedených dôvodov preto podľa názoru krajského súdu u odsúdeného možno konštatovať len dve a nie tri odsúdenia, čo znamená mínus jeden bod v hodnotení ústavu o riziku sociálneho zlyhania odsúdeného. Z hodnotenia rizika zlyhania odsúdeného tiež vyplýva, že toto nerozlišuje, či odsúdenia, za ktoré sa pridelujú body, sa týkajú aktuálneho výkonu trestu odňatia slobody alebo boli vykonané už pred jeho nástupom, či ide o odsúdenia za úmyselné alebo nedbanlivostné trestné činy, ktoré okolnosti krajský súd považuje za tiež rozhodné pre posúdenie možného rizika zlyhania každého odsúdeného, teda aj pre posúdenie možnosti očakávať, že ten-ktorý odsúdený v budúcnosti povedie riadny život.

S poukazom na uvedené sa krajský súd nemohol stotožniť s názorom prokurátora v dôvodoch jeho sťažnosti, podľa ktorého názoru okresný súd mal nedostatočne vyhodnotiť rizikové faktory odsúdeného, taktiež sa mal nedostatočne vysporiadať s jeho trestnou minulosťou a predovšetkým s veľmi nepriaznivou prognózou jeho resocializácie.

Z hľadiska posúdenia, či odsúdený v danom prípade plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, krajský súd v súlade s názorom okresného súdu konštatuje, že z obsahu spisového materiálu nezistil skutočnosti, brániace vyvodiť odôvodnený záver o riadnom plnení povinností a o riadnom správaní sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody. Vzhľadom na

uvedené a na to, že odsúdený je po prvýkrát vo výkone trestu odňatia slobody, trest vykonáva v režime minimálneho stupňa stráženia, v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. ani podľa názoru krajského súdu niet dôvodu k vyvodu záveru, že toto konanie odsúdeného je len prejavom prispôsobenia sa podmienkam výkonu trestu odňatia slobody a nie prejavom skutočného polepšenia. V súvislosti s možným očakávaním vedenia riadneho života krajský súd poukazuje na to, že odsúdený vo veci predložil aj potvrdenie o prísluže zamestnania (č.l. 17) a z hodnotenia odsúdeného nevyplývajú žiadne poznatky o problémovom správaní sa odsúdeného počas dlhodobého výkonu trestu odňatia slobody v dôsledku neprístupnosti k návykovým látkam. Preto s poukazom na vyššie uvedené ani podľa názoru krajského súdu z obsahu spisu nevyplývajú žiadne také skutočnosti, ktoré by boli kontradiktórne s rozumným záverom v zmysle § 66 ods. 1 Tr. zák. o možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr.por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná. Keďže s poukazom na vyššie uvedené, krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.